

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Gered door een meisje / Steph Bowe (door Sarah De Vylder)

Auteursinfo

Steph Bowe is geboren te Melbourne in 1994. Ze is opgegroeid in Australië, net buiten Melbourne, en woont nu in Queensland. Ze heeft tot nu toe twee boeken geschreven, *Girl Saves Boy* (*Gered door een meisje*), dat vertaald werd naar het Spaans, Nederlands en Catalaans, en *All This Could End*. Steph Bowe werd op haar zestiende door een redacteur van een grote uitgeverij ontdekt als blogger. In 2010 won ze de Express Media's award for Outstanding Achievement By A Writer Under 25.

🔗 www.stephbowe.com

Steph Bowe liet weten aangenaam verrast te zijn met de nominatie van haar boek. Ze werkt momenteel aan haar derde boek voor jongvolwassenen, maar daar wil ze nu nog niets over prijsgeven. Haar favoriete auteurs zijn onder andere Melina Marchetta, Cath Crowley, Simone Howell, Fiona Wood en Gabrielle Williams – allemaal Australische schrijvers voor jongvolwassenen. De inspiratie voor haar eigen boeken vindt ze in alles: in een toevallig gesprek, een nieuwsbericht, muziek, televisieprogramma's, films, boeken, foto's, verhalen...

Kort samengevat

Op een zaterdagavond wordt Sacha Thomas van de verdrinkingsdood gered door Jewel Valentine. Vanaf die eerste ontmoeting is hij onder de indruk van haar, een gevoel dat nog versterkt als hij haar beter leert kennen. Jewel blijkt namelijk een nieuwe leerling op zijn school te zijn.

Voor Sacha is het evenwel niet makkelijk om zich open te stellen voor zijn gevoelens. Hij was die avond niet per ongeluk in het meer beland. Hij kampt met leukemie, het overlijden van zijn moeder en de nieuwe relatie van zijn vader, en die ene avond hoopte hij er een einde aan te maken. Maar Sacha heeft meer gemeen met Jewel dan hij aanvankelijk denkt.

Toen Sacha op jonge leeftijd als nieuwe leerling op school kwam, had Jewel deze school en de stad net verlaten. Haar broertje was dat jaar verdrongen, haar vader was er vandoor en haar moeder (die al deze problemen niet meer aankon) stuurde haar dochter naar haar grootouders om daar op te groeien. Nu die grootouders overleden zijn, komt Jewel terug naar haar oude school. Daar achtervolgen de sporen van haar verleden haar.

Jewel wordt bijgestaan door haar jeugdvriendin True Grisham, die toevallig ook de beste vriendin is van Sacha. Ook Little Al, de beste vriend van Sacha, mag Jewel meteen en wil haar en Sacha bijstaan in hun zoektocht naar liefde en begrip.

Het boek wordt afwisselend vanuit het oogpunt van de twee hoofdpersonages geschreven en heeft een open einde. De auteur heeft voor dit einde gekozen omdat de logische afloop een droevige zou zijn geweest, en zij de voorkeur geeft aan hoop.

Personages

Sacha Thomas

Sacha is een jongeman die aan het einde van zijn middelbare schooltijd staat. Naast de normale problemen waarmee een jongen kampt op die leeftijd, kampt hij ook met leukemie, het overlijden van zijn moeder en de nieuwe relatie van zijn vader met zijn mannelijke tekenleraar. Wanneer hij Jewel Valentine ontmoet, ontdekt hij voor het eerst de liefde. Ondanks zijn problemen staat hij stevig in zijn schoenen en geniet hij met volle teugen van de dingen die hem worden aangereikt. Zijn impulsiviteit zorgt voor leuke momenten in het verhaal – vooral zijn gewoonte om tuinkabouters te stelen springt in het oog.

Jewel Valentine

Met haar bijzondere voorkomen, en uiteraard omdat ze zijn leven redt, trekt Jewel meteen de aandacht van Sacha. Haar beide ogen hebben een ander kleur en ze houdt er niet van zich op te tutten zoals de meeste meisjes van haar leeftijd. Aangezien ze zich niet meteen openstelt, komt ze mysterieus over.

Wanneer Jewel jong is, sterft haar oudere broertje de verdrinkingsdood. Haar ouders gaan hier elk op hun eigen manier mee om. Als puntje bij paaltje komt, wordt de zorg voor hun dochter hen te veel. Jewel groeit op bij haar grootouders. Na hun overlijden wordt ze weer geconfronteerd met haar oude leven: een moeder die ze niet kent, een vader die er vandoor is en vrienden van wie ze vervreemd is. Ze sluit echter meteen weer vriendschap met haar vroegere beste vriendin True Grisham en ook Little Al, de beste vriend van Sacha, doet zijn uiterste best vriendschap met haar te sluiten.

True Grisham

True was als kind de beste vriendin van Jewel. Net wanneer Jewel naar haar grootouders vertrekt, komt Sacha in de stad wonen. Hij neemt Jewels plaats in True's leven in.

True heeft een sterke persoonlijkheid en weet heel goed wat ze wil. Ze is gemotiveerd om een geweldige journaliste te worden en heeft er alles voor over. Daardoor staat ze niet meteen open voor liefde. Een goede vriendin is ze wel, iemand op wie Jewel en Sacha kunnen vertrouwen.

Little Al

Little Al is een wetenschappelijk genie en heeft een zeer grote familie. Hij is heel spontaan en tot over zijn oren verliefd op True – die hem echter niet ziet staan. Hij is Sacha's beste vriend en heeft voor iedereen een luisterend oor.

Vader van Sacha

Sacha's vader is schilder van beroep en heeft zich in het verleden daardoor vaak afgezonderd van zijn gezin. Sacha verwijt hem dat zijn moeder zich doodgehongerd heeft, hij zou haar te weinig liefde en aandacht gegeven hebben. Zijn nieuwe relatie met Sacha's tekenleraar maakt de band tussen vader en zoon nog moeilijker. Sinds ze ontdekt hebben dat Sacha waarschijnlijk niet lang meer te leven heeft, doet hij echter zijn uiterste best om de band met Sacha weer aan te halen.

Rachel, de moeder van Jewel

Wanneer het boek begint, heeft Rachel haar dochter zo'n tien jaar nauwelijks gesproken of gezien. Hoewel moeder en dochter duidelijk van elkaar houden, is het voor hen heel moeilijk om met elkaar om te gaan. Jewel kan Rachel heel moeilijk als moeder accepteren.

Citaten

1.

'De laatste woorden van mijn broer waren: "Jij bent 'm."

De laatste woorden van mijn grootvader waren: "Maak niet zo'n heisa. Ik voel me kiplekker."

De laatste woorden van mijn grootmoeder waren: "Jewel, zet jij het theewater even op, liefje."

Mijn vader leefde nog – voor zover ik dat wist – maar het laatste wat hij zei voordat hij bij mijn moeder en mij wegging, was tegen mij gericht: "Was jij maar nooit geboren."

Mijn vader was een goed mens. De dood van mijn broer heeft hem kapotgemaakt. Maar die vijf woorden die hij sprak toen ik acht was, staan voor de rest van mijn leven in mijn geheugen gegrift.'

(p. 9)

2.

'Je kunt iemands karakter uitstekend beoordelen aan de hand van zijn openingszin bij de eerste ontmoeting – of die tijdens de eerste ontmoeting na tien jaar.

Rachel begon met: "Sorry, ik zat vast in het verkeer. Er was op de weg een auto over de kop gegaan – afschuwelijk."

[...]

De openingszin van mijn nieuwe therapeute was: "Pas op voor de vogelpoep."

[...]

De openingszin van de jongen in het meertje was: "Wat?"

Ik nam het hem niet echt kwalijk; hij was ongetwijfeld welbespraakt en bijdehand wanneer hij niet half bewusteloos was en op het punt stond te verdringen.'

(vanaf p. 10)

Misschien herinneren de jongeren zich nog opvallende eerste of laatste woorden?

3.

‘Niets was voor een leraar beangstigender dan een potentiële psychopaat in de klas. Ze dachten vast dat ik een keer met een geladen geweer naar school zou komen en een stel derdeklassers zou doodschieten omdat ik niet van maandagen hield.

Eigenlijk had ik meer een hekel aan woensdagen – alsof die speciaal waren bedacht om mij het leven zuur te maken, zo precies tussen de dinsdag en de donderdag in met hun irritante woensdagheid.’

(p. 26)

4.

Tijdens een gesprek tussen Jewel en Sacha over Little Al’s familie:

“Is dat niet een beetje apart?”

“Dat vond ik eerst ook. Maar ieder mens is op zijn eigen manier wel een beetje raar. Als je andermans eigenaardigheden door de vingers ziet, dan doen ze dat bij jou ook,” zei ik.’

(p. 111)

5.

“Ik wou dat ik elke dag een foto van je kon maken,” fluisterde ik.

“Hoezo?” Ze glimlachte.

“Om te weten hoe je er elke dag van je leven uitziet.”

“Ik vind dít mooi, Sacha,” zei ze. “Ik vind óns mooi. Je hebt toch geen foto’s nodig als je bij mij bent?”

“Je kent me pas een week,” zei ik. “Loop je niet wat hard van stapel?”

(p. 143)

Mogelijke thema’s om te gebruiken bij een bespreking

Verwijzingen naar Australië

Focus op de Australische bijzonderheden in het verhaal:

- p. 51: het gebruik van het woord ‘mate’, een zeer typische aanspreking in Australië.
- p. 56: Little Al en Sacha hebben het over Australisch voetbal, een sport die nog het dichtst aanleunt bij rugby, maar toch heel eigen spelregels heeft.
- Tijdens het verhaal gaan de personages naar een schoolfeest. Op dit feest speelt een rockabilly bandje en zijn er verscheidene attracties. De schoolfeesten in België zijn meestal kleinschaliger.
- p. 138: Tim-Tam’s, een typisch Australisch koekje (http://en.wikipedia.org/wiki/Tim_Tam).
- p. 146: Sacha en Jewel praten over de eerste kus en over het spel ‘flesje draaien’, beter bekend onder de Engelse benaming Spin-the-bottle.

Sacha's lijstjes

Doorheen het hele boek maakt Sacha lijstjes van verschillende zaken:

- ziekenhuisborden
- borden in etalages aan High Street
- vreemde manieren om dood te gaan
- zijn favoriete eten
- een lijst van plekken waar je beter kunt wonen dan op de grond
- dieren die hij zou willen zijn, zodat hij zich geen zorgen meer moet maken over mensendingen en hij alleen maar aan eten hoefde te denken
- zijn favoriete momenten van de dag
- dingen die hij zou doen als hij terug in de tijd kon reizen en naar zichzelf kon kijken zonder de kosmos te verstoren
- 'dingen waarvan ik dacht dat ik ze nooit zou zien'
- 'de beste dingen van de herfst'
- superkrachten die hij zou willen hebben
- favoriete geuren

De jongeren kunnen eigen, gelijkaardige lijstjes maken en tijdens de bespreking voorlezen. Dit is ook een mooie manier om elkaar een beetje beter te leren kennen.

Links naar andere boeken

Voor wie dit boek graag gelezen hebben, is het altijd interessant om boeken over hetzelfde thema of in een gelijkaardige stijl te lezen. Hou in dat geval zeker deze schrijfster in de gaten, want mogelijk zal ook haar nieuwe boek nog vertaald worden. Of probeer deze:

- Een weeffout in onze sterren / John Green (Lemniscat)
- *De Keuze* / Karel Verleyen (Davidsfonds)
- *Tweede dochter* / Jodi Picoult (The House of Books)

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Hannibal / Michael De Cock (door Amber Daeren)

Auteursinfo

Michael De Cock werd geboren in Mortsel op 25 december 1972. Hij studeerde Romaanse taal- en letterkunde en volgde een acteursopleiding aan het conservatorium in Brussel. De Cock is acteur, regisseur, schrijver, vertaler en tekstbewerker. Hij acteert bij verschillende theatergezelschappen, waaronder HETPALEIS, en speelde mee in tv-series als *Flikken* en *Thuis*. Hij richtte het theatergezelschap Droomedaris-Rex op en is sinds 2006 directeur van het theaterhuis 't Arsenal in Mechelen. Michael De Cock is getrouwd en heeft vijf kinderen.

Michael De Cock heeft een aantal theaterteksten en boeken voor volwassenen geschreven. Zijn boeken voor volwassenen getuigen van een grote maatschappelijke betrokkenheid. Zo schrijft hij over vluchtelingen en asielzoekers in *Op een onzeker uur* en *Aller/retour*, en over sterven in *Hoe mensen sterven*.

Zijn eerste kinderboek, *Floor, Oto en Titus: als dat zou kunnen*, verscheen in 2004. Sinds 2010 nemen zijn kinderboeken een hoge vlucht: hij schrijft over Rosie en Moussa, maakt prentenboeken, blaast nieuw leven in Griekse mythen en schrijft deze adolescentenroman over de Carthaagse veldheer Hannibal.

De band tussen de boeken van Michael De Cock en theater is nooit ver weg. Zowel van *Floor, Oto en Titus* als *Rosie en Moussa* en *De brief van papa* zijn familievoorstellingen gemaakt. Daarnaast presenteert hij een boekenprogramma op de Antwerpse regionale zender ATV en laat hij zijn stem regelmatig horen in het debat over jeugdliteratuur en de rol daarvan in de maatschappij.

☞ www.villakakelbont.be/blog/?cat=77: Michael De Cock was in november 2010 gastblogger op de blog van Villa Kakelbont.

☞ www.radio1.be/programmas/het-spoor-van-hannibal/michael-de-cock-maakt-een-bijzondere-reis-door-ons-continent-herbeluister-de-reeks: in het verlengde van *Hannibal*, maakte hij voor een Radio 1 een reeks waarin hij langs de grenzen van het oude Europa trekt.

Kort samengevat

Meer dan 2200 jaar geleden vocht de Noord-Afrikaanse stad Carthago een legendarische strijd uit met het Romeinse rijk. De inzet: de macht over het Middellandse zeegebied. De tocht van Hannibal, de grote Carthaagse veldheer, spreekt tot vandaag tot de verbeelding. Met een immens leger van meer dan 70.000 mensen en bijna veertig olifanten trok hij dwars door Spanje, Gallië en de Alpen naar Italië. Hannibal Barkas en zijn leger deden Rome sidderen op haar grondvesten. Hannibal zelf werd één van de bekendste legerleiders uit de klassieke oudheid.

De geschiedenis van Hannibal en Carthago inspireerde tal van historici. In dit boek krijgt de Carthager zelf het woord en brengt hij zijn versie van de feiten. Het einde van zijn leven nadert en hij denkt terug aan de dag waarop zijn leven echt begon: de noodlottige dag waarop zijn vader het leven liet en hij in diens voetsporen de strijd tegen Rome verderzette. We volgen de geschiedenis van een bekende strijd door de ogen van Hannibal...

Bespreking

Het grootste thema in dit boek is *oorlog*. Hannibal vertelt zijn verhaal zo waarheidsgetrouw mogelijk. Dat zorgt er soms voor dat we redelijk ver van de menselijke kant van deze oorlog staan. We zien de oorlog enkel door de ogen van Hannibal, en hij blikte er koel en afstandelijk op terug. Hij geeft ons vooral feiten, uitkomsten en gevolgen. We lezen weinig over de gruwelijkheden of over zijn eigen reactie daarop. Daardoor blijf je op *afstand* staan van de persoon Hannibal en van het verhaal. Dat voelen we ook als hij praat over zijn vrouw, die zwanger was bij zijn vertrek maar die hij daarna niet meer terugziet. Idem bij zijn broer: als hij hem de laatste keer levend ziet, zegt Hannibal cru dat de volgende keer dat hij hem vast zal houden, het zijn levenloze lichaam zal zijn. Toch merken we op het einde van het verhaal Hannibals *ontmoediging en vermoeidheid*. Hij is gefrustreerd omdat Rome de nederlaag niet wil accepteren.

Een ander thema is de *vader-zoon relatie*, een typisch thema voor historische boeken omdat deze relatie in Hannibals tijd heel belangrijk was. De zoon zet verder wat de vader begonnen is, en hier is dat niet anders: Hannibal zet zijn vaders strijd voort. De oorsprong van de oorlog ligt in een ver verleden, maar voor Hannibal komt er een extra motivatie bij: *wraak en eer* (ook twee typisch historische thema's). Het wreken van zijn vader en het terugwinnen van hun 'vaderland' (dat hij zelf niet eens gekend heeft) moet ervoor zorgen dat het aanzien van hun land en volk weer in ere hersteld wordt.

We volgen het verhaal door Hannibals ogen. Hij is het *hoofdpersonage en de verteller*. Samen met hem herbelevén we de geschiedenis. Toch is Hannibals bril niet opvallend gekleurd, hij is geen ontzettend subjectieve verteller. Daarnaast verrast Michael De Cock met *Hannibal* omdat hij de geschiedenis vanuit Hannibals perspectief vertelt, terwijl onze geschiedenisboeken meestal vanuit het Romeinse perspectief geschreven zijn. We weten uit de geschiedenisles hoe het verhaal afloopt en we hebben altijd ingeprent gekregen dat de Romeinen 'de goeden' zijn. Maar naarmate we verder lezen, leven we toch (tegen wil en dank?) mee met Hannibal.

Het verhaal wordt *chronologisch* verteld en is in zijn geheel een *flash-back* van Hannibal, die terugkijkt op zijn leven. Enkel het laatste hoofdstuk speelt zich af in het heden – dat 'heden' ligt weliswaar meer

dan 2000 jaar in het verleden. Zo ontdekken we samen met Hannibal hoe zijn levensverhaal afloopt. Hannibal vertelt over zijn leven van toen hij negen was tot hij als oude man, opgejaagd door de Romeinen, besluit zichzelf te vergifigen.

Het boek bestaat uit **vijf delen** die verder onderverdeeld worden in **hoofdstukken**. Elk deel begint/eindigt met een belangrijke gebeurtenis of keerpunt in Hannibals leven.

Aan je slag!

- Denk je, nu je de geschiedenis van de andere (namelijk Hannibals) kant hebt gelezen, anders over de Carthaagse oorlog? Wie krijgt van jou de steun: Rome of Hannibal? Waarom?
- Het historische docudrama van de BBC *Hannibal – Rome's Worst Nightmare* vertelt ook het verhaal vanuit Hannibals standpunt. Je kan de dvd (via IBL) in de bibliotheek lenen.
- Er zijn verschillende boeken geschreven over deze periode. Bijvoorbeeld:
  - *Hannibal: kroniek van Carthago* / Gisbert Haefs (Conserve)
  - *Carthago* / Adrian Goldsworthy (Ambo)
- In 't Arsenaal kan je naar een voorstelling van Michael De Cock gaan kijken. Je vind alle info op de site www.tarsenaal.be Veel van hun voorstellingen gaan op reis!

Extra

- Hier kan je recensies vinden van *Hannibal*, een reportage en een interview met Michael De Cock: www.tarsenaal.be/documents/boeken/hannibal/hannibal-pers.xml?lang=nl
- Hier vind je een fragment van een BBC-documentaire over hoe ze olifanten gebruikten in de oorlog: www.youtube.com/watch?v=0gbPIyCuGTA

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Herinneringen van een denkbeeldig vriendje / Matthew Dicks (door Tina Rombaut)

Auteursinfo

Matthew Dicks is auteur, verhalenverteller en leraar. In de lente van 2008, onder begeleiding van zijn manager Taryn Fagerness, verkocht hij zijn eerste boek *Something Missing* aan Broadway Books. Op die manier maakte hij zijn kinderdroom waar. *Something Missing* kwam in Amerika uit in augustus 2009 uit en is sindsdien vertaald in zes verschillende talen. Zijn carrière als schrijver was geboren. Eén jaar later, in de herfst 2010, verscheen zijn tweede boek: *Unexpectedly, Milo*. Dat werd vertaald in drie talen. Zijn derde boek, *Memoirs of an imaginary boyfriend* (*Herinneringen van een denkbeeldig vriendje*), verscheen in de Verenigde Staten in augustus 2012. Dit boek is in meer dan 20 talen vertaald. Op vraag van zijn Britse uitgever heeft hij *Memoirs of an imaginary boyfriend* uitgegeven onder de naam Matthew Green ('dick' is een vuil woord in het Engels). Green is de achternaam van zijn vrouw.

Naast zijn boeken heeft Matthew Dicks ook een rock opera *The clowns* geschreven. Nu werkt hij aan zijn memoires en verschillende jeugdboeken. Behalve fictie schrijft hij poëzie, essays en een dagelijks blog (<http://matthewdicks.com/blog>). Zijn werk is o.a. te lezen in kranten, poëziebladen, online nieuwssites en educatieve bladen in Amerika. Behalve auteur is hij ook verhalenverteller en won hij drie keer de wedstrijd *Moth story slam*. Occasioneel werkt hij als publieke spreker en geeft speeches over uitgeven, schrijven, educatie, productiviteit...

Matthew Dicks groeide op in de kleine stad Blackstone, Massachusetts, met twee broers en twee (verloren-maar-onlangs-terugggevonden) stiefbroers. Hij zat in de scouts, was polsstokspringer, fluitspeler en bassist en was een trots lid van zijn schoolfanfare. Vóór zijn achttiende verjaardag is hij twee maal gereanimeerd, maar heeft naar eigen zeggen geen wit licht gezien.

Op zijn achttiende verjaardag is hij het huis uitgegaan en heeft hij vijf jaar lang verschillende uitzichtloze jobs gehad. Tot hij op zijn 23ste het slachtoffer werd van een gewapende overval. Die laatste confrontatie met de dood heeft hem er eindelijk toe aangezet om iets van zijn leven te maken. Zes maanden later zat Matthew Dicks voor de eerste maal in een auditorium een college te volgen, in de hoop dat hij leraar en schrijver zou worden. Hij vertelde vaak aan zijn vrienden en familie dat hij graag zou schrijven voor beroep en lesgeven voor het plezier. Dat doel heeft hij nog niet helemaal bereikt, maar hij zit er nu dichterbij dan hij ooit voor mogelijk had gehouden.

Tijdens zijn studies heeft hij gewerkt als Mc Donalds-manager, heeft verschillende bedrijfjes opgestart en gaf bijles, dit om zijn lesgeld te kunnen betalen. Sinds zijn afstuderen heeft hij altijd als leraar in de lagere school gewerkt. Daarnaast heeft hij ook een DJ-bedrijfje dat in de staat Connecticut optreedt op trouwfeesten en dergelijke.

In 2006 is hij getrouwd met zijn vrouw Elycha (nadat hij haar ten huwelijk had gevraagd voor vrienden en familie in de hal van het Grand Central Station in New York). Ze wonen in Newington, Connecticut, met hun dochter Clara en zoon Charlie, hond Kaleigh en gigantische, lichtelijk gekke kat Owen.

Als Matthew Dicks niet aan het lesgeven, aan het schrijven of met de kinderen aan het spelen is, spendeert hij zijn vrije tijd met het luisteren naar muziek, junkfood eten en het ontwijken van telefoonoproepen. Hij is een gepassioneerde maar slechte golfer, in basketbal en poker is hij iets beter. Hij zou meer voetbal spelen als zijn fragiele vrienden dat graag zouden doen. Ook leest hij veel en verslind enorme hoeveelheden luisterboeken. Hij geeft toe dat hij niet veel slaapt.

🔗 Biografie <http://matthewdicks.com>, vertaalt uit het Engels.

🔗 Op <http://matthewdicks.com/memoirs-of-an-imaginary-friend> vind je alle blogposts die hij schreef over *Memoirs of an imaginary boyfriend*.

Kort samengevat

Als denkbeeldig vriendje van Max is Budo op deze wereld gekomen. Budo kan alleen met Max en met andere denkbeeldige vriendjes communiceren, contact met de echte wereld is onmogelijk, laat staan dat hij die aan kan raken. Omdat Max zo'n sterke verbeelding heeft, is Budo een ongewoon oud denkbeeldige vriendje. Alle andere denkbeeldige vriendjes heeft hij verloren zien gaan, omdat de kinderen bij wie ze hoorden niet meer in hen geloofden. Door die ervaringen is Budo bang om zelf ook te verdwijnen...

Max is een jongen met een autismspectrumstoornis, die naar een normale school gaat. Hij krijgt individuele begeleiding, maar toch heeft hij het moeilijk om zich goed te voelen op school. Hij wordt vaak gepest en heeft het gevoel dat zijn ouders en leerkrachten hem niet begrijpen.

Budo vertelt vanuit zijn standpunt het verhaal van Max. Hij vertelt op naïeve, maar vertederende wijze. Met eenvoudige woorden wordt het begrip autisme op accurate wijze uitgelegd. De vraag of mensen met autisme gelukkiger zouden zijn als ze kunnen socialiseren met zogenaamd normale mensen, wordt in dit boek duidelijk gesteld.

Personages

Budo

Het denkbeeldige vriendje van Max, waarschijnlijk het oudste denkbeeldige vriendje van de wereld. Max heeft Budo bedacht toen hij vier was, poef en ineens was hij daar. Omdat hij al zo oud is, is hij erg bang om te verdwijnen – zoals hij zelf met veel vriendjes heeft zien gebeuren. Hij begrijpt dan ook

niet hoe de denkbeeldige vriendjes die hij heeft zien verdwijnen er zo vredig bij kunnen zitten, hoe ze hun lot zo snel kunnen aanvaarden. Als Budo voor de keuze komt om Max te redden of zichzelf te redden, ontdekt hij ook waarom zijn vrienden het ok vonden om te verdwijnen.

Max

Een jongen met autisme, die Budo heeft bedacht om zich te kunnen redden in het dagelijks leven en om gemakkelijker te kunnen omgaan met anderen. Max begrijpt de wereld niet helemaal en voelt zich het best als hij alleen is en met zijn lego, soldaatjes of star wars kan spelen. Als er veel onverwachte dingen gebeuren, kan Max geblokkeerd geraken. Dan sluit hij zich af van de wereld en dringt niets nog tot hem door. Menselijke relaties zijn moeilijk voor hem, omdat deze zo vaak onvoorspelbaar zijn.

Mama

Heeft het moeilijk met het anders zijn van Max. Hoewel ze haar best doet om het te aanvaarden, vindt ze het bijvoorbeeld lastig dat Max geen aanrakingen kan verdragen. Ze wil hulp zoeken voor Max, maar kent veel tegenkanten van Max' vader.

Papa

Kan niet aanvaarden dat Max anders is dan andere kinderen en probeert daarom steeds normale dingen met hem te doen. Onbewust duwt hij Max daardoor steeds verder van zich weg. Hij heeft vaak ruzie met mama over Max, omdat hij niet wil dat Max anders behandeld wordt dan andere kinderen.

Juf Gosk

De vaste lerares van Max en de lievelingsjuf van Budo. Zij ziet in dat Max anders is en probeert het beste te doen voor hem. Ze is anders dan andere juffen – volgens Budo is dat omdat ze een juf is die lesgeeft en geen juf die schooltje speelt: 'Ze praat tegen de kinderen met haar gewone stem en zegt dingen die ze ook in haar eigen woonkamer zouden zeggen. Haar prikbord is altijd een beetje slordig en haar bureau een beetje rommelig en de boeken staan altijd schots en scheef, maar kinderen houden van haar omdat ze met een echte stem over echte dingen praat en altijd de waarheid verteld. Daarom houdt Max van juf Gosk, (...) er zijn nooit verrassingen.' (p. 252)

Juf Patterson

Is een klassenassistent en werkt soms met Max. Budo vindt juf Patterson niet leuk, maar hij weet niet goed waarom. Later in het boek blijkt dat juf Patterson een zoontje heeft gehad dat gestorven is. Ze houdt zielsveel van Max, maar ze vindt niet dat hij op zijn plaats zit op een openbare school. Daarom is ze zo kwaad op Max' ouders en creëert ze een eigen plek voor Max. Ze ontvoert Max om hem in een mobilhome zo ver mogelijk van zijn ouders vandaan te halen.

Wat is autisme?

Autisme wordt in dit boek zo omschreven:

‘Als Max’ moeder en vader ruzie hebben, zegt Max’ moeder dat zijn vader door de bomen het bos niet meer kan zien. Zo is Max ook, maar dan met de hele wereld. Hij kan de grote dingen niet zien doordat de kleine dingen in de weg zitten.’

Kenmerkend voor autisme zijn afwijkingen in de triade communicatie-verbeelding-sociale interactie:

Communicatie

De tekortkomingen in de communicatie komen al vroeg in de ontwikkeling tot uiting. Communicatie is gebaseerd op betekenisverlening. Waar taal meestal geen probleem vormt voor mensen met autisme en een normale begaafdheid, is het toekennen van betekenis aan woorden dat vaak wel.

Verbeelding

Verbeelding is wat mensen gebruiken om een betekenis toe te kennen aan een bepaald symbool. Mensen zonder autisme kunnen symbolen op velerlei wijzen toepassen en vanuit deze basis die toepassingen ook weer in nieuwe situaties gebruiken, zonder alles opnieuw te moeten leren. Voor mensen met autisme geldt dit soms niet. Het gebruik van de betekenis van een symbool in situatie A helpt hen niet voor het gebruik van hetzelfde symbool in situatie B.

Doordat mensen met autisme in stukjes denken (fragmentarisch) is het voor hen ook moeilijk, vrijwel onmogelijk, om het grote geheel te zien. Als het beeld dat ze kennen verandert, zullen ze meestal opnieuw beginnen met het waarnemen van alle individuele kenmerken van het beeld, en met het inpuzzelen van deze kenmerken wederom komen tot het grote geheel.

Sociale interactie

De stoornis binnen de sociale interactie is vaak het opvallendste kenmerk van autisme. Mensen verwachten van elkaar een bepaalde vorm van socialiteit, zeker als het gaat om de opbouw van een relatie, waarin ook wederkerigheid wordt verwacht. Voor mensen met autisme is dit soort zaken meestal heel erg moeilijk, omdat er voor sociale interacties geen duidelijke en vaste regels zijn en zij dus weinig houvast hebben. Door hun probleem met empathie is het ook erg moeilijk voor hen om zich in de gevoelens en gedachtegang van de ander te verplaatsen. Ook zijn mensen met autisme niet goed in het uitdrukken van hun gevoelens. Zij missen een coherent zelfbeeld waardoor zij hun emoties tegenover anderen niet duidelijk kunnen definiëren.

Discussiepunten

- Weten jullie wat autisme(spectrumstoornissen) is (zijn)?
- Hebben jullie vrienden of familie die hieraan lijden?
- Vinden jullie dat personen met een autismspectrumstoornis moeten kunnen socialiseren met andere mensen en denk je dat ze dan gelukkiger zijn?
- Autisme wordt vaak een modewoord genoemd, vinden jullie dit terecht?
- Wat vinden jullie van de beweegredenen van juf Patterson om Max te ontvoeren? (Namelijk dat het niet verantwoord is dat Max’ ouders hem naar een gewone school sturen.) Geldt inclusie ook voor mensen met autisme?

- Wat vinden jullie van de zelfopoffering van Budo om Max te redden? Geloven jullie in een leven na de dood?

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Hoe Seppe ondanks alles zijn zestiende verjaardag haalde / Ed Franck (door Els Debuyck)

Auteursinfo

Ed Franck groeide op in een groot gezin met twaalf kinderen. Als kind was hij een boekenwurm. Hij werd leraar Engels en Nederlands.

Hij is een veelzijdig schrijver geworden; hij pakt bewust verschillende genres aan om clichés te vermijden en grenzen te verkennen: poëzie, liedjes, historische romans, dagboeken, detectives, hervertellingen van klassiekers, vertalingen, heldensagen... Vanuit zijn fascinatie voor taal geeft hij elk boek een eigen stem. Die virtuositeit combineert hij met psychologische diepgang.

Sinds zijn eerste jeugdboek, relatief laat, in 1985 uitkwam, zijn er meer dan vijftig boeken van hem verschenen, telkens van een hoog niveau. Dat maakt van hem een van de meest besproken en geïnterviewde jeugdauteurs van Vlaanderen.

Opdracht vooraf

Geef de jongeren de opdracht situaties, zinnen... te noteren die ze mooi vinden (of ernaar te verwijzen door de pagina te vermelden).

Vóór de bespreking

Kopieer de vier punten uit het hoofdstukje *Even terzijde* (p. 8) op stroken papier. Laat beurtelings iemand voorlezen wat er staat. Vinden de jongeren deze opmerkingen – na het lezen van het boek – nog steeds terecht?

Praatrooster

In dit boek komen erg veel zaken aan bod. Het lijkt mij leuk om de jongeren al die verschillende dingen aan de hand van een rooster aan te reiken. Op die manier kunnen ze van het ene naar het andere thema 'hoppertje'. Bij elk thema staat een nummer. De meeste nummers vind je hieronder terug, met bijhorende citaten. Die kunnen een hulp zijn om het gesprek op gang te brengen en om uitspraken te illustreren. Het rooster zelf vind je helemaal onderaan dit werkmodel, zodat je het makkelijk kan printen en kopiëren voor de jongeren.

1

*En toen ze op haar negentiende terugkeerde, wist ze wat ze wilde. **Eén.** Ze wilde niet verder studeren. Duffe cursussen uit het hoofd leren had geen zin. **Twee.** Ze wilde alleen gaan wonen, weg van haar benauwende ouders. **Drie.** Ze zou een baantje zoeken, om onafhankelijk te kunnen zijn. **Vier.** Ze moest zich in haar maatschappelijk engagement focussen op een of twee dingen, het helse ritme was niet vol te houden. (p. 29)*

Elly stapt uit de ouderraad met de woorden:

De menselijke intelligentie is beperkt, maar de menselijke domheid is eindeloos. (p. 191)

2

Dit is een typische Wout opmerking:

Zelfs op de wc zat Seppe nog te piekeren, zodat hij soms vergat door te spoelen. Op zeker ogenblik riep Wout hem terug naar de wc en hij wees naar een drol. 'De Engelse verzekeringsmaatschappij Lloyd bewaart een drol van een Viking,' zei hij. 'Zijn waarde wordt geschat op 25000 euro. Hij is 23 cm lang, zoals de jouwe ongeveer. Maar die van jou haalt nooit dat bedrag. Zou je hem niet doorspoelen?' (p. 223)

3

Op de achterflap:

grijze muis, nog grijzere muis, lichtend spoor

Seppe heeft veel manieren waarmee hij de aandacht opeist van zijn ouders. Bijvoorbeeld als hij naar aanleiding van de multiple choicetoetsen op school een briefje aan Elly schrijft:

Duid met een kruisje aan waarmee ik je aandacht kan trekken:

O in mijn blootje gillend over straat rennen

O met een koord om mijn hals de trap op strompelen

O de berken in de tuin omzagen

O jouw beha's met mijn tanden verscheuren. (p. 239)

5.

Verontwaardiging over onrecht is de basis van elk engagement. (p. 133)

7

Elly lachte: 'Jij zorgt voor de voeten, ik voor de vleugels' (p. 104)

8.

'Je ontgoochelt me,' hoorde hij zijn moeder zeggen. Wat een vreselijke zin. (p. 359)

Zou deze zin voor de jongeren dezelfde zware lading hebben als voor Seppe? Wat vinden ze van de manier waarop Seppe met Elly en Wout omgaat? Herkenbaar?

9

Rechts woonde een oude man die zijn schildpad Eeuwigheid had genoemd. Een spinnenweb van fijne rimpeltjes liep van zijn kale schedel naar zijn kin en vormde kleine draaikolken rond zijn lippen. In zijn moestuin praatte hij tegen de pompoenen en hij was dol op gesprekjes met Seppe, door en later over de scheidingshaag. Hij had niet eens een tv. 'Daar krijg je netvlieskanker van,' zei hij grinnikend tegen Elly. Seppe noemde hem later Filosoof en sprak hem ook zo aan. (p. 99)

10

Wout schudde zijn hoofd. 'Ik ben drie jaar getrouwd geweest. Het werd een flop. Het is geen toeval dat orkanen meestal de naam van een vrouw krijgen. Ik kan mijn huwelijk samenpersen in een historische anekdote. Nancy Astor, de eerste vrouw in het Britse parlement, had het voortdurend aan de stok met Winston Churchill, een echte bullebak. Op zeker ogenblik zei ze tegen hem: 'Als ik met jou getrouwd was, deed ik vergif in je koffie.' Churchill antwoordde: 'Als ik met jou getrouwd was, zou ik het opdrinken.' (p. 78)

11

De vijf kleine afdrukken van de echografie kleefde Elly op een stuk karton en ze hing ze ingelijst aan de muur in haar woonkamer. Haar vader had het bij een van zijn schaarse bezoeken niet eens door en vroeg waar ze die moderne etsen had gekocht. (p. 38)

De enen praatten onveranderlijk over beurskoersen, beleggingen, vastgoedprojecten en exotische vakantiebestemmingen. De anderen keuvelden over chaostheorie, de laatste Nobelprijzen, quasars, seminars of de popperiaanse filosofie en zeiden nu en dan 'klote' of 'kut' om te bewijzen dat ze ook maar gewone mensen waren. (p. 86)

13

DOPEN

Sara tegen Elly:

'Ik heb mijn twee kinderen laten dopen,' zei ze. 'En weet je waarom? Omdat het Christendom onze hele westerse samenleving mee vorm heeft gegeven. Al die symbolen, rituelen, Bijbelse verhalen en waarden, de figuur van Christus, de kunst en de literatuur die van dit alles doordeesemd is... Ik vind dat mijn kinderen erin moeten opgroeien. Je kunt ze toch niet in het luchtledige opvoeden? Het is hun geestelijke bedje, of je dat nu leuk vindt of niet. Ik heb mijn kinderen zelfs naar een katholieke school gestuurd. Telkens als ze daar té dwaze dingen te horen krijgen, stuur ik wel bij. Het geeft me de kans om het kaf van het koren te scheiden en om mijn kinderen kritische zin bij te brengen. En later moeten ze zelf beslissen wat ze ervan over willen houden. Zo hebben wij het toch ook gedaan? En zijn we er slechte mensen van geworden?' (p. 59)

OUDERZORG

Het huis was op het moment van de aankoop een beetje onderkomen. De vorige eigenaars waren een oud koppel dat zich na veel tegenstribbelen eindelijk in de armen van de verzorgingsstaat had geworpen en nu ergens op een kamer naar familieportretten en een goudvis staaarde. (p. 97)

SCHOOL

Elly denkt na over hoe het Seppe zal vergaan op school:

Op de school valt er niet creatief te surfen, Seppe, zegt ze in gedachten tegen hem. Het pakket eisen en taken, gericht op Jelle en Miet Doorsnee ligt klaar en er valt niet over te onderhandelen. Je zult je moeten aanpassen aan een instituut dat zelden of nooit een beroep zal doen op wat van jou die bepaalde jongen en geen andere maakt. Het is onontkoombaar en je moet erdoor. Ik weet niet of dat kan zonder schade op te lopen. Je zult veel inspanningen tegen je zin moeten doen. Misschien ga je je vervelen, of zelfs een regelrechte afkeer krijgen van alles wat met de school te maken heeft. Zul je in de knoop raken? Of zul je je erin werpen en er het beste van maken? (p. 127)

OPVOEDEN/ WORDEN WIE JE BENT

Lees het stukje *Seppe en het wonder der creativiteit* (p. 169-170) voor. Hebben de jongeren gelijkaardige ‘snaren’ bij zichzelf ontdekt?

15

DE LESSEN VAN SEPPE

les 1: Op de hele wereld is er niemand die genoeg op jezelf lijkt om je te kunnen begrijpen. of het moest je moeder zijn.

les 2: Of je blijft leven of doodgaat is een kwestie van toeval. Een verdwaalde kogel of iemand die struikelt beslist erover. En God – als hij bestaat – haalt zijn schouders op.

les 3: Dromen over een meisje is veruit het beste deel van het hele gedoe.

les 4: Aan ‘skills’ zoals draken temmen en messenwerpen heb je in ‘real life’ niets. Aan pixelmeisjes ook niet. Het leven is een ‘guest’, maar met andere monsters en uitdagingen dan in computergames.

les 5: Het leven bestaat voor 99% uit misverstanden en de overblijvende 1% is puur toeval.

les 6: Opgroeien betekent geheimen opstapelen. Want wie bezorgt zijn moeder graag een hartstilstand?

les 7: Een gesprek tussen een man en een vrouw (of een jongen en een meisje) is niet altijd een erotische ervaring.

les 8: Meisjes: wat er onder de verpakking zit, daar gaat het om. maar God heeft het de jongens moeilijk gemaakt door het inpakpapier en het sierstrikje vaak zo verdomd mooi te maken.

les 9: Dolende ridder is niet voor niets een knelpuntberoep geworden.

les 10: Soms valt er een engel uit de hemel. maar met engelen moet je oppassen. Op aarde zijn ze heel serieus omdat God geen humorist is. Hun bezoek is altijd kort, ze willen snel terug naar de hemel.

les 11: Meisjes zien eruit als engelen, maar hun borsten zijn duivelse wapens.

les 12: Wat voor de ene een pittige actievoerder is, is voor de andere een misbruikt kind. Vandaar de chaos in de wereld.

les 13: De wereld zit raar in elkaar en de reacties van mensen zijn onvoorspelbaar: met een condoom trek je meer aandacht als je niet in je blootje staat.

les 14: De mens is een zoogdier dat ondanks alles zijn haar blijft kammen.

les 15: Om meisjes te veroveren is een leugen handiger dan de waarheid.

les 16: Je ziet een mens en je denkt: zo is hij. Maar vaak is hij helemaal anders. Waarom draagt de mens niet een bordje op zijn borst met wat uitleg over hoe hij is?

les 17: Alles heeft de neiging om te eindigen met een anticlimax. Alsof het leven je voortdurend uitlacht.

les 18: Meisjes zijn anders dan jongens. Niet gewoon anders, maar verschrikkelijk anders. Vanbuiten, maar vooral vanbinnen. Meisjes zijn anders en moeilijk. Meisjes zijn anders en moeilijk en angstaanjagend. Maar als je de meisjes uitroeit, vernietig je de mensheid, dus dat is een probleem.

les 19: De wereld lijkt uitsluitend uit opwippende borsten te bestaan. Dit bewijst dat het oog een onbetrouwbare informatiebron is. Elke jongen van veertien is een paard (hengst) met oogkleppen.

les 20: Het leven is moeilijk en de mensen lijken wel hun uiterste best te doen om het nog moeilijker te maken. Soms is het leven een warm bubbelbad, soms een ijsvlakte.

les 21: We kunnen op geen enkel moment ook maar iets begrijpen van wat dan ook.

les 22: De kans is groot dat je na je dood in de eeuwigdurende leegte valt. Een beetje sneu, maar dan ben je tenminste van die gevoelens verlost.

les 23: De mens is een zwerfkei in het heelal. Soms botst hij op een andere kei, maar dan schiet hij weer weg in een andere richting.

les 24: Jongens/mannen zijn weerloze weekdieren in de handen van meisjes/vrouwen.

les 25: Wat voor de ene een doodgewone knikker is, is voor de ander een minimelkwegstelsel.

les 26: Een meisje kan je een stuk intelligenter of dommer maken, louter door een glimlach of een opgetrokken wenkbrauw.

les 27: Seksuele nieuwsgierigheid is iets raars. Wat we niet mogen zien of ervaren, wordt in onze verbeelding alleen maar erger. Het groeit onstuitbaar. Onwetendheid is een broeikas waarin de vreselijkste bloemen groeien.

les 28: Een behoorlijke portie chaos maakt het leven aangenaam. Ik vind stampot trouwens lekkerder dan een keurig gepresenteerde schotel.

les 29: Het leven is onrechtvaardig. Hufters gaan met de schoonheden lopen terwijl de edele ridder langs de weg blijft staan, met gestrekte lans maar zonder doel.

les 30: Echt haten is een kunst die men blijkbaar moet leren.

les 31: Niet het verstand maar het misverstand maakt het leven boeiend.

les 32: Iedereen is bezig met dood te gaan, zonder het te beseffen. Dat is een biologisch feit. Het leven is maar voorlopig. Maar wat voorlopig is, hoeven we niet overhaast te beëindigen.

les 33: Voor sommige mensen is de liefde heel simpel. Ze zeggen gewoon tegen elkaar 'ik zie je graag' en ze menen het en alles is dik in orde. Maar voor sommige mensen is de liefde heel ingewikkeld.

les 34: Door het leven verwende jochies maken van een mug altijd een olifant.

les 35: Homo homini lupus – de ene mens is voor de andere een wolf.

16

Seppes favoriete gedicht (p. 131):

*Eénbenig
spiegel ik me
in een zomerse plas
aan een blauwe reiger.
Wat weinig veren voor een vogel.
De armen te hoekig*

voor sierlijke vleugels.

Maar stilstaan

op één been

kan ik al.

(Dit is een gedicht van Ed Franck. Je kan het vinden in *Met armen te hoekig voor sierlijke vleugels: verzamelde gedichten 1988-1999* (Averbode).)

Andere (stukjes van) gedichten op p. 327 / p. 330-331 / p. 340 / p. 349 / p. 355 / p. 363 / p. 374 / p. 393 / p. 406 / p. 408 / p. 413

17

p. 174 / p. 266 / p. 291-292 / p. 296 / p. 362 / p. 388 / p. 423-424

p.129: Seppe en de magie van de taal: lees het stukje voor of laat het voorlezen. Is dit herkenbaar voor de jongeren? Hoe hebben zij het leren lezen ervaren?

18

'Live is a tale told by an idiot', W. Shakespeare

'Een Franse modeontwerper, ik ben zijn naam kwijt, zei eens: een décolleté moet een raadsel zijn, geen oplossing.' (p. 77)

... een emotionele klapband krijgen...

'Steen is tijd, het onbeweeglijke geduld van de tijd.'

Kennen de jongeren nog beroemde citaten of aforismen? Je kan enkele citatenboeken uitdelen. Wie een citaat vindt dat hem/haar aanspreekt, mag het voorlezen voor de anderen.

19

Even terzijde (p. 8): soms richt de auteur zich persoonlijk tot de lezer. Zie ook *We moeten een beetje opschieten, of dit verslag wordt een veel te dikke turf.* (p. 96) en *Uit het omvangrijke en chaotische archiefmateriaal over Seppes lagere schoolleeftijd zal ik een keuze moeten maken.* (p. 127).

Vaak gebruikt de auteur een samenvattende beschrijving in de aard van *En zo, terwijl op hetzelfde moment...*, opsommingen...

Wie houdt van deze schrijfstijl? Houden de jongeren zelf van schrijven? Houden ze van poëzie? Hebben ze een lievelingsgedicht?

21

Wie wil nog meer lezen van deze auteur? Kennen de jongeren boeken van Ed Franck? Wie las al eerder boeken van Ed Franck?

Ed Franck zegt zelf: ‘Een jeugdboek heeft iets universeels. Er is misschien een benedengrens, een leeftijd waarop iemand een bepaald boek kan beginnen lezen. Een bovengrens is er niet.’

(www.villakakelbont.be) Wat vinden de jongeren van deze uitspraak?

22

Poging tot orde in de chaos (p. 5-7)

23

Een quasar (Engelse afkorting voor ‘quasi-stellar radio source’) is een astronomisch object dat in optische telescopen op een ster lijkt (dat wil zeggen een puntbron is), maar een zeer hoge roodverschuiving heeft en zich dus op zeer grote afstand van miljarden lichtjaren bevindt. Vanwege deze afstand en de eindige snelheid van het licht zien wij quasars zoals ze er miljarden jaren geleden, toen het heelal nog jonger was, uitzagen. (Wikipedia)

Sir Karl Raimund Popper ([Wenen, 28 juli 1902](#) – [Londen, 17 september 1994](#)) was een [Oostenrijks-Britse](#) filosoof die algemeen wordt beschouwd als een van de grootste [wetenschapsfilosofen](#) van de [20e eeuw](#). Daarnaast was hij een belangrijk [sociaal](#) en [politiek filosoof](#), een onversaagd verdediger van de [liberale democratie](#) en de principes van sociale kritiek waar deze op is gebaseerd, en een onwrikbaar tegenstander van [autoritarisme](#). Hij is het bekendst geworden door zijn weerlegging van het klassieke [model](#) van [wetenschap](#) als een proces van [observatie](#) en [inductie](#), zijn pleidooi voor [falsifieerbaarheid](#) als criterium om wetenschap van non-wetenschap te scheiden en zijn [verdediging van de 'open samenleving'](#) (Wikipedia)

Een outlaw is een vogelvrij-verklaarde.

...

Tot slot kan je polsen naar algemenere reacties op het boek:

- Waarover lazen de jongeren het liefst? Van welke stukken hielden ze het meest?
- Lazen de jongens/meisjes het boek liever dan de meisjes/jongens? Hoe zit het met de verhouding? Gaat het gelijk op of niet?
- Vormen de titels een meerwaarde? Zetten ze aan tot verder lezen?
- Over woorden:
voorbeeld 1: Seppes haat tegenover het woord EINDE (p.132)
voorbeeld 2: onze zoon van 15 had het afgelopen jaar niet zo'n beste relatie met de leerkracht Duits. Hij vindt Duits een moeilijke taal, hij houdt er niet van. Van vlinders wel daarentegen. Grappig hoe hij dan oppert dat het *weer* typisch is dat het woord ‘vlinder’ in het Nederlands erg mooi klinkt. Ook in het Engels (butterfly) en in het Frans (papillon) (hoe liefdevol hij die woorden uitspreekt!) ‘Maar in het Duits maken ze daar natuurlijk *Schmetterling* van. Wat een lelijk woord voor zo'n mooi dier!’ zegt hij dan (en hoe hij dat woord bijna uitspuwt). Wat hem betreft, is *Schmetterling* het lelijkste woord van 2013.

Hebben de lezers lievelingswoorden (woorden waar ze blij van worden) of woorden die ze niet meer kunnen horen (denk aan bepaalde stopwoorden, verkeerd uitgesproken woorden, fout gebruikte woorden). Vertel!

- Wie heeft zin in een vervolg op dit boek?

Filosoferen

OVER SCHRIJVEN

Seppe houdt van schrijven. In het boek merk je hoe hij daarin evolueert. Ook het plezier dat de auteur in schrijven heeft, spat van het boek af.

- Wat is schrijven?
- Kan iedereen schrijven?
- Moet je soms schrijven?
- Kan je schrijven voor je plezier? Brieven, kaartjes, gedichten, verhalen...
- Schrijf je zelf ook graag?
- Met de hand of digitaal?
- Kan schrijven ook helpen? Hoe? Waartegen?
- Duurt schrijven lang?
- Kan je een verhaal eerst 'in je hoofd' schrijven?
- Bestaat er een boek dat je zelf geschreven zou hebben?
- Bestaan er boeken die je slecht geschreven/overbodig vindt?
- Kan je door een boek te lezen de schrijver leren kennen?
- Welke soorten schrijvers bestaan er?
- Zou je zelf schrijver willen zijn?
- Kan het gebeuren dat je een boek prachtig vindt en dat je een ander boek van dezelfde auteur helemaal niet mooi vindt?
- ...

Waar... o waar

... vinden de jongeren informatie over boeken die hen aanspreekt? Geef hen een blad mee met websites, tijdschriften... Laat hen tips aan elkaar doorgeven. Laat hen hun lievelingsboeken noteren, maak daar een samenvatting van om mee te geven aan de hele groep. Denk aan:

www.kjv.be

www.villakakelbont.be

www.verteleens.be

www.deleeswelp.be

www.boekenzoeker.org

Wat... o wat

... vinden de jongeren van de leeslijsten die ze meekrijgen op school? Zijn ze tevreden of...

www.deleeslijst.be

www.fahrenheit451be

KJV 2013-2014

Groep 6

Hoe Seppe ondanks alles zijn zestiende verjaardag haalde / Ed Franck

1 Elly	2 Wout
3 Seppe	4 Elly als BOM-moeder
5 Elly als wereldverbeteraar	6 Elly als journalist
7 relatie Wout en Elly	8 relatie Seppe, Wout en Elly
9 buurman Filosoof	10 historische anekdotes
11 humor	12 horoscoopknipsels
13 boeiende thema's	14 relatie Seppe en leeftijdgenoten
15 de 'lessen' van Seppe	16 poëzie
17 liefde voor taal	18 citaten
19 schrijfstijl	20 Seppe en de liefde
21 Ed Franck	22 wat mij bijblijft...
23 wat betekent...	...

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

iBoy / Kevin Brooks

(door Yarne Daeren)

Auteur

Kevin Brooks (Exeter, UK, 1959) studeerde psychologie en filosofie in Birmingham, maar stopte voortijdig met beide studies. Hij had verschillende banen, en was vooral werkzaam als musicus en beeldend kunstenaar. Hij gaf zijn werk op om fulltime te kunnen schrijven.

Brooks schrijft gedichten, verhalen, romans en liedteksten, zowel voor kinderen als voor volwassenen. In 2002 won hij de Canongate Prize for New Writing voor een kort verhaal.

De poging van Kevin Brooks om een uitgever te vinden voor zijn kinderboek *Martyn Pig* (*Martin Big*) toont overeenkomsten met die van Harry-Potterauteur J.K. Rowling. Net als Rowling stuurde Brooks zijn manuscript naar een groot aantal uitgeverijen en werd het overall afgewezen. Ten slotte stuurde hij zijn werk – in een laatste poging – naar de Engelse uitgeverij The Chicken House. Uitgever Barry Cunningham, die ooit voor uitgeverij Bloomsbury Harry Potter ontdekte, las het manuscript en was direct enthousiast. Hij kocht het boek, samen met twee andere romans van Kevin Brooks. *Martyn Pig* is wereldwijd verschenen, in Nederlandse vertaling als *Martyn Big*. Verder verschenen in het Nederlands onder meer *Lucas*, *Candy*, *Het Dodenpad*, *Aanwezig*, *Bedreigd*, *Zwartkonijn*, *Dood aan God* en *iBoy*.

Inhoud

Tom Harvey is een doodgewone jongen tot er op een dag een iPhone van een flat gegooid wordt, die zich in zijn hoofd boort. Na de operatie zijn er stukjes van de iPhone in zijn hoofd achtergebleven. Het vermogen en de capaciteit van deze deeltjes muteren zich in zijn hoofd, waardoor hij toegang krijgt tot

alle digitale gegevens op de wereld. iBoy is geboren. Wanneer een bende zijn beste vriendin Lucy verkracht, neemt hij als iBoy wraak, maar dit loopt volledig uit de hand.

Genre

Thriller

Thema's

Jeugdbendes, wraak, sciencefiction

Aan de slag!

- Is iBoy een superheld of gewoon een crimineel en een moordenaar die geen haar beter is dan de bendeleden? Waarom?
- Wat zou jij doen in zijn plaats
... met zijn krachten?
... ten opzichte van Lucy?
Zou je handelen zoals iBoy of zou je het anders doen?
- Vind je het verhaal geloofwaardig? Zou dit echt kunnen gebeuren? Hoe belangrijk is die geloofwaardigheid?
- Als je het niet geloofwaardig vond, was dat een probleem bij het lezen van dit boek? Voelde je daardoor minder mee met de personages of niet?
- Wat vind je van de quotes aan het begin van elk hoofdstuk?
- Bedenk wat jij in je eigen leven zou doen met de krachten van iBoy.
- En wat als een ander voorwerp in je brein terecht zou komen, wat zouden je extra krachten dan kunnen zijn? Wat zou je ermee doen?

Bronnen

www.deharmonie.nl

www.cultuurbewust.nl

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Kelderkind / Kristien Dieltiens (door Amber Daeren)

Auteursinfo

Kristien Dieltiens werd geboren op 27 september in 1954 in Antwerpen. Ze debuteerde als auteur/illustrator in 1997. Ze woont samen met haar man en vijf kinderen en een heleboel dieren in een gerestaureerde hoeve midden in de velden van Beernem.

Kristien Dieltiens volgde een kunstzinnige en pedagogische opleiding. Sinds 1974 werkt ze intensief met kinderen. Ze stond lang in het onderwijs. Nu geeft ze enkel nog deeltijds les om zich meer te kunnen toewijden op schrijven, illustreren en lezingen geven. Door die ervaring als onderwijzeres en als moeder van vijf kinderen, weet ze als geen ander de wereld van het kind te benaderen. Ze leveren de grondstoffen en de inspiratie voor al haar boeken.

Schrijven doet Dieltiens al heel haar leven. Ze schrijft verhalen vanaf het moment dat ze kon schrijven en ze maakte er ook tekeningen bij. Een boek schrijven is voor haar het resultaat van jaren inzet, verdieping, onderzoek, gesprekken en ervaringen. Dieltiens heeft een fijne pen waarmee ze de problemen van kinderen zeer treffend kan beschrijven. Haar boeken getuigen van een grote betrokkenheid en aanvaarding van de leefwereld van jongeren. Ze schrijft over gevoelige onderwerpen die moeilijk in woorden te vangen zijn, maar zowel ernst als humor blijven aanwezig. Haar boeken zijn beeldend en zintuiglijk geschreven.

In 1997 debuteerde Kristien Dieltiens met *De gouden bal*, een voorleesprentenboek voor jonge kinderen en volwassenen over geboren worden en sterven. Ze verzorgde ook zelf de illustraties. In 2000 verscheen haar eerste jeugdroman *Olrac*, een omvangrijke historische roman en het begin van een reeks historische jeugdboeken (*Aude*, *Candide*, *Papinette*). *Olrac* werd vertaald in het Duits en won in 2002 de Vlaamse Kinder- en Jeugdjury. Dieltiens bleef voornamelijk voor jongeren schrijven. *De moedervlek* over seksueel misbruik, *Bloemen op de muur* over kansarmoede en *De stille pijn van Luca* over vluchten voor oorlog zijn hier mooie voorbeelden van.

Naast het schrijven en illustreren van boeken, illustreert Dieltiens ook tijdschriften, kaartontwerpen, nieuwjaarsbrieven, uitnodigingen...

Kort samengevat

Duitsland, 19de eeuw. Manfred heeft een hazenlip. Iedere dag ervaart hij dat de wereld lelijke mensen afwijst. Haat en liefde zijn de sleutelwoorden in zijn leven. Op Pinkstermaandag 1828 staat er op een plein in Neurenberg een zonderlinge knaap. De 16-jarige vondeling kan alleen zijn naam schrijven: Kaspar Hauser. Hij kan amper lopen of praten. Enkele mensen trekken zich zijn lot aan, maar niet iedereen heeft goede bedoelingen. Kaspar draagt een duister geheim met zich mee. Waarom werd hij al die jaren gevangen gehouden in een donkere kelder? En wat heeft hij te maken met Manfred? Deze spannende psychologische roman is gebaseerd op historische feiten. Het is de eerste jongerenroman over het kelderkind van Neurenberg.

Bespreking

Een belangrijk thema in dit verhaal is het *geloof/religie*. Dat is niet toevallig, aangezien het geloof in de 19de eeuw een grote rol speelde in het dagelijkse leven van de mensen. Beide hoofdpersonages ervaren het geloof op een heel verschillende manier. Manfred groeit op in een gelovig gezin, vooral zijn moeder is veel met religie bezig. Ze praat met de doden en legt kaarten (ze maakt er zelfs haar job van). Het feit dat Manfred misvormd is, wordt ook door religie verklaard. Kaspar daarentegen gelooft helemaal niet, heeft er ook nooit over gehoord of geleerd, maar hij ziet Vaterman als zijn god. Hij is in Kaspars ogen degene die hem alles geleerd heeft, die hem zelfs het leven geschonken heeft.

Menselijke relaties spelen ook een belangrijke rol in dit boek. Manfred en Kaspar zouden we eigenlijk kunnen omschrijven als sociaal gehandicapt. Door hun uiterlijk of afkomst hebben ze moeite met menselijk contact. Ze hebben dan elk een vreemde manier om met mensen om te gaan, en ze hebben moeite om mensen volledig te vertrouwen. Ze weten niet goed wie ze kunnen vertrouwen en wie misbruik van hen wil maken.

Omgaan met een leven in *isolatie* zouden we ook kunnen aangeven als thema in dit boek. Bij de ene komt dat letterlijk door opsluiting, bij de ander door uitsluiting (omwille van zijn uiterlijk). Het zijn twee zeer merkwaardige levensverhalen.

Kelderkind is een *historisch verhaal*, maar door het mysterie dat rond deze gebeurtenis hangt, heeft Kristien Diehltsens toch de vrijheid gehad en genomen om met haar fantasie lege stukken in te vullen.

In dit boek hebben we *twee hoofdpersonages* waarvan de verwantschap beetje bij beetje onthuld wordt. Manfred wordt vanuit het personage zelf verteld, Kaspars verhaal wordt door de ogen van Isolde en door middel van zijn dagboek verteld. De *proloog* is een *flash forward*. Het boek begint op een keerpunt in het leven van beide personages. Na dit eerste hoofdstuk wordt de rest van het verhaal vanuit het verleden verteld. Bij Manfred is dat zijn terugblik op zijn leven op het moment dat hij op het punt staat Kaspar te vermoorden (wat daarna gebeurt, namelijk zijn zelfmoord, beleven we samen met hem in het heden). Hij vertelt zijn levensverhaal chronologisch en af en toe merken we ook dat hij al weet wat er gaat gebeuren. Kaspars verhaal wordt verteld vanop zijn sterfbed. In de epiloog volgen we ook nog even Hennenhofer.

Beide verhalen worden (de proloog buiten beschouwing gelaten) *chronologisch* verteld, maar doordat

ze zich beide op een ander moment situeren, maken we toch *sprongen in de tijd*. We bevinden ons in de *19^e eeuw in en rond Neurenberg* (Duitsland, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Neurenberg>) ten tijde van Napoleon. Het verhaal speelt zich af gedurende het leven van *2 generaties*. De *hoofdstukken* duiden aan welk personage we volgen door een *afbeelding, naam en quote*. De quote sluit aan bij wat er zal komen en geeft alvast de sfeer weer van het volgende hoofdstuk. Ook de afbeelding heeft overduidelijk een betekenis. De haas stelt Manfred voor (die met een hazenlip door het leven moet) en Kaspars afbeelding is een misvormd paard, het eerste speelgoed dat hij kreeg van Waterman.

Aan de slag

- Doet dit verhaal je aan hedendaagse situaties denken? Welke? Denk aan Natascha Kampusch en Elisabeth Fritzl.
- Dit verhaal is gebaseerd op waargebeurde feiten. Ga op zoek naar meer informatie over Kaspar Hauser.
- Kristien Dieltiens heeft het weinige dat geweten is over Kaspar Hauser vanuit haar fantasie aangevuld. Doe dezelfde oefening: wat zou er nog met de prins gebeurd kunnen zijn, hoe had het verhaal nog kunnen lopen?
- Wat zou je zelf het meest missen als je afgezonderd zou worden van de buitenwereld. Zonlicht, mensen, materiële dingen, lekker eten...?
- De cover en de kleine afbeeldingen in het boek zijn gemaakt door Carl Cneut. Passen de illustraties bij het verhaal? Haal er een paar andere boeken van Cneut bij, bijvoorbeeld de wereldliteratuur-bewerkingen van Ed Franck *Nachten vol angstaanjagende schoonheid*, *Slagveld van gebroken harten* en *Verboden liefdes* of *Het geheim van de keel van de nachtegaal* van Peter Verhelst.

Verschillende stemmen over *Kelderkind*

Kelderking won Woutertje Pieterseprijs (<http://www.woutertjepieterseprijs.nl/WPP/home.asp>), één van de belangrijkste prijzen voor jeugdliteratuur in Vlaanderen en Nederland. Terecht, volgens de jongeren? Hier lees je het juryrapport:

http://www.woutertjepieterseprijs.nl/WPP/2013/Juryrapport_13.htm

Hieronder vind je een lijstje met andere besprekingen en recensies. Je kan met de jongeren bespreken welke elementen de verschillende recensenten uit het boek lichten, wat ze goed en minder goed vinden – en hoe de jongeren daar zelf over denken.

🔗 www.leesfeest.nl/node/2234

🔗 www.basmaliepaard.nl/publicaties/trouw-recensie/kelderkind

🔗 www.verteleens.be/2012/04/18/twee-kelderkinderen

🔗 www.pluizer.be/kinderboeken-jeugdboeken/kelderkind

🔗 www.cobra.be/cm/cobra/boek/boek-recensie/boek-jeugd-recensie/120410-sa-kelderkind_kristien_dieltiens

🔗 www.jaappleest.nl/recensies/jeugdboek/het-leven-van-kaspar-hauser-ontraadseld

Extra

- Je kan Kristien Dieltiens zelf laten weten wat je van het boek vond: kdieltiens@hotmail.com
- Voor wie over een heel ander ‘kelderkind’ wil lezen, schreef Emma Donoghue een aangrijpende roman (voor volwassenen) over een jongetje dat met zijn moeder opgesloten zit in een kamer: *Kamer* (Mouria).

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Raak me dan, als je kan / Siska Goeminne **(door Annie Moenaert)**

Auteursinfo

Siska Goeminne is geboren in Deinze op 30/10/1968. Ze debuteerde als auteur in 2001. Ze droomde altijd al van schrijven, maar ze deed eerst een aantal andere jobs voor ze die stap echt durfde te zetten. Ze schrijft in een trefzekere taal over gedachten en gevoelens en over hoe kinderen de wereld rondom hen ervaren. Professor emeritus jeugdliteratuur Rita Ghesquière omschrijft het als volgt: ‘Een boek van Siska Goeminne lezen is genieten van taal, poëzie en een vleugje filosofie.’ Siska’s liefde voor taal bleek al uit haar studiekeuze. Ze studeerde Germaanse Taal- en Letterkunde aan de

KU Leuven, waar ze ook een tijdje werkte. Daarna was ze verbonden aan een CLB-project voor kansarme ouders en was ze enkele jaren redacteur bij een uitgeverij. In 2005 werd ze voltijds auteur.

Haar eerste boek was *Het hoofd van Marieke*. Het samenspel tussen woorden en prenten (van Yvonne Jagtenberg) beeldt de abstracte gedachten van Marieke op een unieke wijze uit. Goeminnes tweede boek *De billen van Mamoe* over een grootouder-kleinkindrelatie, verscheen in 2003 en werd bekroond met een Boekenwelp en genomineerd voor de Gouden Uil. Het boek vertelt over de dromerige wereld van Lieze en geeft een originele invulling aan thema’s als verwelkomen en afscheid nemen. Ook in een aantal boeken die daarop volgden, zoals *Ik was een steen* (over Bennie en de breuk tussen zijn ouders) en *Het Fantastische Verhaal van Ferre en Frie* speelt de relatie tussen grootouder en kleinkind een belangrijke rol. In *William wil de wereld zien* speelt een eigzinnig potlood de hoofdrol. En toch gaat ook dat verhaal over de soms moeilijke, maar hechte band met familie, over afscheid en angst, en de durf om eigen keuzes te maken.

Intussen schreef Siska Goeminne heel wat bij elkaar – niet alleen eigen fictie, maar ook luisterboeken, poëzie, kortverhalen, en een roman voor beginnende volwassen lezers. Een zachte en pure verwoording van de emoties en gedachten van de personages blijft haar streven. Daarnaast schrijft ze ook informatieve boeken en vertaalt ze regelmatig prentenboeken. *Raak me dan, als je kan* is haar eerste jeugdroman.

Weetjes

Als tiener woonde Siska in Olsene, in een huis aan de Leie. Haar kamer keek uit over de velden en het water, en ze droomde er toen al van om schrijver te worden... Siska woont nu in een groen geveerd rijtjeshuis dat je al van ver kan zien. Ze woont er met Staf, haar man, en hun vier kinderen Marieke, Lieze, Kato en Jef.

In eigen woorden... waarom Siska schrijfster is...

‘Maar Ot zag of hoorde niets. Haar potlood schuifelde, rustte en kraste. In Ots hoofd en op papier groeide langzaam een beeld. Het beeld zocht Ot, vulde haar en vond de weg naar het blad. In haar hoofd was het wit en doodstil. Ot vergat alles, ook zichzelf. Ze voelde het zweet in haar hals niet, of het miertje op haar been. De juf, de kinderen, het schoolplein, ze waren er gewoon niet meer.’

Uit: *Twee meisjes* (Afijn, 2006)

Kort samengevat

Om een pijnlijk voorval te verwerken, trekt Runes moeder zich een tijd terug aan zee. Rune, koppig en onstuimig, moet noodgedwongen mee. Ze ontmoet er Simon, een in zichzelf gekeerde jongen, die tevergeefs probeert door te dringen tot het geheim dat zijn ouders voelbaar voor hem verbergen. Rune en Simon zijn verschillend als de wind en het water, maar ze worden door de loop van de gebeurtenissen onherroepelijk naar elkaar toe getrokken. De wisselwerking tussen hen wordt er één van raken en geraakt worden. Als ze op een dag slaande ruzie krijgen, maakt Simon een drastische keuze die hen uiteendrijft. Gaan ze ieder weer hun eigen weg, of blijven ze reiken naar de ander?

Vragen en discussiepunten

Zwart-wit

Begin met dit citaat:

‘Een jongen in zwart – zwarte boots, zwarte jeans, zwarte trui – maar met haren zo wit als het licht op een zomerdag’.

Waar in het verhaal komt het contrast zwart/wit nog voor?

Er zijn ook zwarte pagina's in het verhaal aanwezig. Wat is hun functie? En wat is hun betekenis?

Non omnis moriar

‘Non omnis moriar’ (Niet alles van mij zal sterven, ik zal nooit volledig sterven) schrijft Simon aan het begin van het verhaal. Wat betekent het? Hoe kan je het linken aan het verhaal?

De zee

In het verhaal wordt meermaals gezegd dat Rune en Simon de zee kunnen delen. Wat betekent de zee specifiek voor Rune? En specifiek voor Simon?

Thema

Als je het boek in één woord mocht samenvatten, welk woord zou dat voor jou zijn? Noteer alle antwoorden eventueel op een groot blad papier en bespreek ze.

Vriendschap en liefde

Bespreek de vriendschap tussen twee tegenpolen zoals Rune en Simon.

Wat zijn de ‘gouden regels’ voor een hechte vriendschap? Denk aan jezelf mogen zijn, praten maar ook luisteren, elkaar helpen, vertrouwen, plezier maken en samen dingen doen... Wat verwachten de jongeren van ‘echte’ vrienden?

Eenzaamheid

De eenzaamheid, het gepieker, de gedachtestroom, het ontwapenende van de jongere die eigenlijk heel graag aandacht en gezelligheid wil – en vooral liefde. Iemand die worstelt met zijn gevoelens en die zich niet durft te uiten.

De zelfmoordpoging

De zelfmoordpoging van Simon en het er niet over kunnen praten.

Ouder in de gevangenis

Runes vader zit in de gevangenis. Onderaan dit werkmodel vind je een nieuwsbrief uit *Krant X* voor gedetineerden, bezoekers...

Een babbel met enkele pubers

Tijdens een kinderbezoek had onze medewerker van Krant X een gesprek met enkele pubers die op bezoek komen bij hun gedetineerde vader.

We merken op dat er toch enkele pubers zijn die naar het kinderbezoek komen. Ze zijn dan al lang geen kinderen meer, maar maken toch nog graag de tijd vrij om bij hun papa op bezoek te komen.

“Brian haalt zijn pakje sigaretten boven, zijn vader biedt hem een vuurtje aan.”

Op dit moment zijn er drie gezinnen met kinderen in de puberleeftijd op bezoek. Ze komen niet voor de activiteit die georganiseerd wordt. Ze proberen op dat moment te genieten van de quality time die ze samen hebben.

Brian is zeventien jaar en komt elke maand mee op bezoek. Brian is eerder aan de stille kant en heeft niet altijd veel te vertellen. Hij geniet zonder veel woorden van dit

moment, samen met het gezin. Dat hij vandaag niet naar school hoeft, is mooi meegenomen. Brian haalt zijn pakje sigaretten boven, zijn vader biedt hem een vuurtje aan.

In een ander gezin zien we een kleine moeder en drie grote zonen. Ze moet grote stappen zetten om haar zonen bij te blijven. In de vakantie kunnen alle drie de zonen mee op bezoek komen, dan hebben ze tijd. Tijdens het schooljaar doen ze een

Vier muren

4 muren verbergen mijn eenzaamheid,
zien hoe ik er onder lijd.
4 muren delen mijn leven,
soms lang, soms heel even.
4 muren kennen mijn verdriet,
wat niemand anders ziet.
4 muren: eens komt er een tijd,
en dan nemen we afscheid!

Jozef – gedetineerde Merloplas

bijbaantje voor extra zakgeld. Dan komt alleen de jongste zoon mee. Ook deze jongens passen voor de knutselactiviteit of de clown die komt optreden. Deze jongens genieten van de babbel die ze hebben met papa. Tijdens het gewone bezoek gaat het er nogal druk aan toe en hier is het veel rustiger. De vader geeft al eens raad aan zijn zonen, maar evengoed omgekeerd. Het gebeurt ook dat de zonen goede raad geven aan de vader.

Wat verder zien we dan weer een vader met zijn twee dochters babbelen. Af en toe zit hij met zijn handen in zijn haar. Dochterlief zou graag een tattoo laten zetten, of was het deze keer weer een piercing?

Ervaring van een jongere

Ik heb mijn vader nog nooit gezien, toch niet dat ik mij nog kan herinneren! Mijn ervaringen zijn dus een beetje anders dan jongeren die hun vader nog geregeld gaan opzoeken.

Ik was al een tijdje bezig met de zoektocht naar mijn vader. Ik ben beginnen googlen en kwam al snel uit op een paar artikels waarin stond dat hij een misdaad gepleegd had en in de gevangenis zat. Ik heb hier mijn moeder over aangesproken en ze heeft me alles verteld.

Ik heb al die jaren heel veel aan mijn vader gedacht en

heb een foto'tje van hem van mijn mama gekregen. Dat heb ik altijd bij me. Ik had altijd gehoopt dat ik hem zou vinden en een goede uitleg zou krijgen waarom hij mij in de steek heeft gelaten. Op dat antwoord ben ik eigenlijk nog steeds aan het wachten aangezien hij mij heeft verlaten voordat hij de feiten heeft gepleegd.

Ik heb het er heel moeilijk mee. Ze zeggen dat ik de stap moet zetten om mijn vader te leren kennen. Maar ik vind het een verschrikkelijke gedachte dat hij deze feiten heeft gepleegd.

Ik praat hier veel over met andere mensen, maar echt helpen doet het mij niet. Ik denk dan vaak: is het niet fout om een vader op te zoeken in de gevangenis? Hoe kan ik nu ooit een band krijgen met hem? Heeft hij ooit aan mij gedacht? Hoe ziet mijn familie eruit langs zijn kant? Allemaal vragen waar ik het antwoord nog op zou willen krijgen maar helaas blijven ze onbeantwoord ... Zoals je ziet zit ik door dit alles in een grote knoop! Dit was nog maar een korte versie van wat er allemaal door mij heen gaat ... elke dag opnieuw.

Met dank aan de dappere jongere die haar verhaal voor Krant X wilde neerschrijven

Jouw foto

Jouw foto bekijk ik duizend maal,
en spreekt dezelfde taal.
Net alsof ik iets wil zeggen,
maar niet kan uitleggen.
Jouw ogen spreken me aan,
en laat mijn hart wat sneller slaan.
Bezie ik jouw lippen en wangen,
doen ze me naar jou verlangen.
Ze laten me dromen,
hoe ik bij U kan komen?
Duizend maal neem ik die foto vast,
En voel me nog steeds verrast.
Hoeveel kracht ik wil geven,
Met jou verder te leven.
Om via het juiste spoor, de juiste trein,
Steeds bij elkaar te zijn!

Jozef – gedetineerde Merloplas

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Rotmoevie / Marian De Smet (door Amber Daeren)

Auteursinfo

Marian De Smet (°1976, Mechelen) studeerde woord, muziek en beeld aan de kunsthumaniora te Hasselt om daarna in Heverlee de lerarenopleiding kleuteronderwijs te volgen.

Schrijven deed ze altijd al, maar ze begon het pas serieus te nemen in de thuisblijfperiode na de geboorte van haar oudste. Ze debuteerde in 2001. Inspiratie haalt ze uit het kleuterklasleven en haar eigen drie kinderen.

Kort samengevat

Eppo gaat in zijn eentje op reis. Hij wil naar Frankrijk liften. Hij moet weg van huis. Na wat er gebeurd is, wil hij daar niet meer zijn. Al snel krijgt hij een lift aangeboden van Tabby, een vrolijk meisje uit België. Allebei zijn ze op reis zonder dat ze een reisdoel hebben. Allebei ontvluchten ze de werkelijkheid. Overdag zitten ze in de auto en 's nachts delen ze het tentje van Eppo. Er is geen verliefdheid, wel vriendschap. Eppo en Tabby houden elk van iemand anders en dat is de reden dat ze op reis zijn gegaan. Soms is de liefde namelijk ingewikkeld of heel verdrietig. Erover praten, willen ze niet. Het ligt te gevoelig.

Eppo heeft lieve ouders maar omdat hij geen broertjes of zusjes heeft, voelde hij zich als kind vaak eenzaam. De eenzaamheid verdween toen zijn ouders besloten in het weekend een kind op te vangen dat het thuis moeilijk had. Vanaf dat moment kwam de twee jaar oudere Maarten elk weekend logeren. Eindelijk had Eppo een grote broer. Hij keek enorm naar Maarten op, aanbad hem. Maarten kon moeilijk zijn. Als kind van een drugsverslaafde was zijn leven niet altijd makkelijk. Maar tegenover Eppo was Maarten altijd zichzelf. Eppo hield van Maarten en deze liefde werd verwarrend toen Eppo beseftte dat de broederliefde veranderd was in een ander gevoel. Maarten leeft niet meer. Dat is de reden dat Eppo zijn thuisland en zijn leven is ontvlucht. Ook Tabby zit in de problemen, ze is namelijk op de vlucht voor haar vriendje omdat hij het kind dat in haar buik groeit, wil aborteren. Allebei gebruiken ze deze roadtrip om hun problemen en gevoelens te ontvluchten. Beetje bij beetje geven ze hun verleden en gedachten prijs, en vinden ze een oplossing/afsluiting van een belangrijk hoofdstuk in hun leven.

Bespreking

Het hele boek draait om de *relaties* die tussen mensen ontstaan, zowel familiale (die komen vooral bij Eppo aan bod) als liefdesrelaties (het verhaal van Tabby) en vriendschap (die beetje bij beetje ontstaat tussen Eppo en Tabby). Het thema van *nieuw samengestelde gezinnen* komt hier op een speciale manier aan bod. Want wat doe je als je verliefd wordt op je pleegbroer? Iets anders wat meteen opvalt is dat Eppo zijn ouders met hun voornaam aanspreekt, dat lijkt niet meteen de uiting van een liefdevolle relatie (of toch?). Een ander thema is het *anders geaard* zijn. Al wordt dit thema niet tot het bot uitgespit, je voelt dat de relatie tussen Eppo en Maarten heel geheim moet blijven en dat Maarten zich erover schaamt. Niet onbelangrijk daarbij is natuurlijk het feit dat Maarten Eppo's 'broer' is! Een ander belangrijk thema hier is het *verwerken van trauma's* en *omgaan met moeilijke situaties*. Eppo en Tabby lopen weg van een situatie die ze niet aankunnen. Maar beetje bij beetje zien ze in dat ze niet kunnen blijven lopen, dat ze de dingen pas kunnen vergeten/oplossen als ze de situatie onder ogen durven te zien en durven denken aan de toekomst.

Het verhaal gaat over een Nederlandse jongen, die ergens aan de kust woont, en de Vlaamse Tabby. Maar het verhaal speelt zich voornamelijk af in *Frankrijk*. Tabby en Eppo volgen hun neus en rijden door steden en dorpen zonder ze weten waar ze zich eigenlijk bevinden, tot ze weer aan de zee uitkomen.

Het is een *eigentijds verhaal* dat *niet erg chronologisch* verteld wordt. Zo zijn er twee momenten waarop Eppo in de *tegenwoordige tijd* praat, maar die toch op een heel ander moment in het verhaal thuishoren. (Waarom zou de schrijfster hier voor de tegenwoordige tijd gekozen hebben? Bespreek met de jongeren.) Daarnaast komen we aan de hand van *flash backs* of verhalen die Eppo en Tabby aan elkaar vertellen te weten wat er in het verleden van de ander gebeurd is.

Het verhaal wordt verteld vanuit het *standpunt van Eppo*, we krijgen het idee dat we uit eerste hand zijn reisverslag aanhoren. Hierdoor zien we ook de hele wereld en Tabby door zijn ogen. We krijgen dus een *subjectief* beeld, al blijft hij vaak objectief in zijn beschrijvingen.

Het verhaal wordt onderverdeeld in *hoofdstukken* (zonder titel of nummer) en sprongen in tijd en ruimte worden aangegeven door *witregels*.

Aan de slag

Bespreek de thema's die in dit boek aan bod komen:

- Leef je zelf in een nieuw samengesteld gezin? Heb je halfbroers/zussen, stiefbroers/zussen, adoptiebroers/zussen, plan- of pleegkinderen? Hoe is je relatie tot hen?
- Hoe ga jij om met moeilijke situaties? Spreek je erover met je ouders en/of vrienden? Of heb je dan eerder tijd voor jezelf nodig?
- Zijn er bepaalde plaatsten waar je naartoe gaat als je wil nadenken over dingen: je kamer, de zee, de tuin...
- Zijn er plaatsen die je linkt aan bepaalde vrienden/gebeurtenissen/mensen uit je omgeving (die gestorven zijn).
- Zou jij er zomaar op uit kunnen trekken, zonder plan, geld, vrienden, zekerheid voor een

slaapplaats? Is dit de manier waarop je op reis gaat of zou willen gaan? Hou je meer van kamperen dan van hotel-strandvakanties? Vertel...

Als je de tijd en de mogelijkheid hebt: bespreek *Rotmoevie* met je groepje aan de zee, of in een bos, in een tuin, in een rustig stukje natuur...

Voor de avonturiers: lift naar de zee in groepjes of apart, sprokkel interessante verhalen van de mensen die je een lift geven en deel ze met de hele groep als jullie allemaal aangekomen zijn. Of neem de trein en knoop onderweg gesprekken aan met de mensen die bij je zitten, ontdek hun verhaal en hun reden om te reizen.

Extra

Marian heeft een eigen blog (dat niet meer aangevuld wordt) en een website in de maak:

www.mariandesmet.be Daar kan je haar beter leren kennen. Mailen kan naar marian.de.smet@skynet.be

Bronnen

www.leestafel.info

www.clavis.be

www.villakakelbont.be

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Saeculum / Ursula Poznanski (door Ellen Erpels)

Auteursinformatie

Ursula Poznanski is geboren in Wenen. Ze volgde een groot aantal studies, van Japanologie tot theaterwetenschap, waarna ze als medisch redacteur bij een uitgeverij ging werken. In 2010 verscheen haar eerste jeugdboek, *Erebos* (dat de eerste plaats haalde in groep 5 van de KJV 2012-2013). Ze heeft ook een thriller geschreven: *Vijf*.

🔗 www.ursula-poznanski.at

Kort samengevat

Een groep jongeren trekt zich een aantal dagen terug in een afgelegen bos om een middeleeuws rollenspel te spelen. Normaal gesproken zou dat niks voor de student medicijnen Bastiaan zijn, maar hij is verliefd op Sandra en heeft zich door haar laten overtuigen. Hun avontuur begint onschuldig, maar wordt al enigszins benauwend als het gerucht gaat dat het deel van het bos waarin ze verblijven, vervloekt is. Wat eerst nog wordt weggelachen als een spookverhaal, lijkt werkelijkheid te worden als leden uit het gezelschap spoorloos verdwijnen. In een wereld zonder telefoon, internet, elektriciteit, medicijnen of zelfs maar een bril, ontvouwt zich een bloedstollende strijd tegen de tijd, op leven en dood.

LARP

Het spel dat in *Saeculum* centraal staat, is LARP, oftewel Live Action Role Playing. Dit spel is een soort rollenspel, waarin de spelers zich verkleden als een bepaald karakter, of dat zich afspeelt in een bepaalde tijd in de geschiedenis.

- Zou jij ooit deelnemen aan zo een rollenspel?

- Welk(e) voorwerp(en) zou je dan proberen mee te smokkelen omdat je ze niet kunt missen?

De personages moeten een nieuwe naam kiezen die aangepast is aan de tijdsperiode.

- Welke namen kiezen zij?
- Wat vind je van hun keuzes?
- Welke naam zou je voor jezelf kiezen?

Vertelstandpunt en personages

Per hoofdstuk volg je één personage en krijg je te lezen wat hij/zij denkt.

- In het hoofd van welke personages kunnen we de gebeurtenissen in dit boek meevolgen?
- Zowel Bastiaan als Iris zijn nuchtere mensen en laten zich niet te hard meeslepen met het hele verhaal over de geesten. Vind je dit een goede keuze van de auteur of zou je het zelf anders aanpakken?
- Hoe zou het verhaal vanuit een ander standpunt verteld kunnen worden?

Noteer een aantal uitspraken van of over bepaalde personages op kaartjes. Zoek samen met de jongeren over wie het gaat.

- Herken je jezelf in één van de personages?
- Met welk personage zou je bevriend kunnen zijn?

Recensies

Hieronder vind je een aantal uitspraken over het boek. Bespreek ze samen met de jongeren.

‘*Saeculum* doet denken aan de film *The Blair Witch Project* uit 1999, een low budget project dat zo origineel en spannend was dat er een enorme hype omheen ontstond, en een kaskraker werd. Ook daar gaat het om een groep jongeren die verdwaalt in een bos en speelt een mythe met geesten een rol. Maar Poznanski slaagt er ruimschoots in een origineel verhaal te vertellen met sterke karakters en een zeer strakke spanningsboog.’

<http://www.jaappleest.nl/recensies/jeugdboek/een-middeleeuws-bosspel-dat-volstrekt-uit-de-hand-loopt>

- Ken je deze film? Bekijk eventueel de trailer. Wat zijn de gelijkenissen met de film? (overdag gebeurt er niets, er verdwijnen mensen, het woud...)
- Vind je het verhaal voorspelbaar? Waarom wel/waarom niet?
- Vind je het verhaal origineel? Waarom wel/waarom niet?

‘Haar debuut *Erebos* was meteen een internationale hit: in 25 landen vertaald en Poznanski kreeg er de Duitse Jeugdliteratuurprijs voor. *Erebos* was spannend en origineel maar

vertoonde veel mankementen die in *Saeculum* zijn ondervangen. Dit is een wat minder ambitieuze roman die dichter bij een eenduidige verhaallijn blijft. *Saeculum* is knap geconstrueerd, de lezer blijft lang in onzekerheid over de afloop en de mogelijke betrokkenheid van geesten. Het mythische verhaal wordt realistisch vervlochten met de mysterieuze gebeurtenissen in het bos. Poznanski maakt knap gebruik van het gegeven dat in zo'n situatie op leven en dood het uiterste wordt gevraagd van de onderlinge relaties. Niemand vertrouwt elkaar nog echt, de verhoudingen verschuiven voortdurend en het is niet meer duidelijk wie de leiding heeft. Daardoor is het boek meer dan een spannende whodunnit, de personages geven er een psychologische lading aan mee.'

<http://www.jaappleest.nl/recensies/jeugdboek/een-middeleeuws-bosspel-dat-volstrekt-uit-de-hand-loopt>

- Zou je nog andere boeken van deze auteur willen lezen?
- Heb je *Erebos* gelezen (misschien vorig jaar in de KJV)?

'De mindere punten van *Saeculum* zijn de rol van de vader van Bastian, die er aan de haren is bijgesleept en natuurlijk valt er op het plot genoeg af te dingen. Dat is de vaak de achilleshiel van romans die zwaar op de ontknoping leunen. Bij *Saeculum* zit dat er tussenin: het is deels gekunsteld en ver gezocht maar ook weer niet een volstrekt onlogische verklaring voor alle ramspoed en verwickelingen. Een flinke stap vooruit na *Erebos* en absoluut een aanrader voor liefhebbers van spannende boeken, ongeacht hoe oud je bent.'

<http://www.jaappleest.nl/recensies/jeugdboek/een-middeleeuws-bosspel-dat-volstrekt-uit-de-hand-loopt>

- Ben je het eens met deze uitspraak over de rol van de vader van Bastiaan?
- Wat vind jij van de ontknoping?
- Had jij door dat het verhaal zo in elkaar zat?
- Hoe zou jij het verhaal laten eindigen?

'Hun avontuur begint onschuldig, maar wordt al enigszins benauwend als het gerucht gaat dat het deel van het bos waarin ze verblijven, vervloekt is. Er zou een flink conflict zijn geweest tussen twee broers, waarbij de oudste de jongste (en zijn bewakers) genadeloos heeft vermoord. Wat eerst nog wordt weglachen als een spookverhaal, lijkt werkelijkheid te worden als leden uit het gezelschap spoorloos verdwijnen. Doro, een meisje dat echt gelooft in hekserij en spoken, gaat helemaal op in het verhaal en sleurt de anderen langzaam mee. In een wereld zonder telefoon, internet, elektriciteit, medicijnen of zelfs maar een bril, ontvouwt zich een bloedstollende strijd tegen de tijd, op leven en dood.

[...]

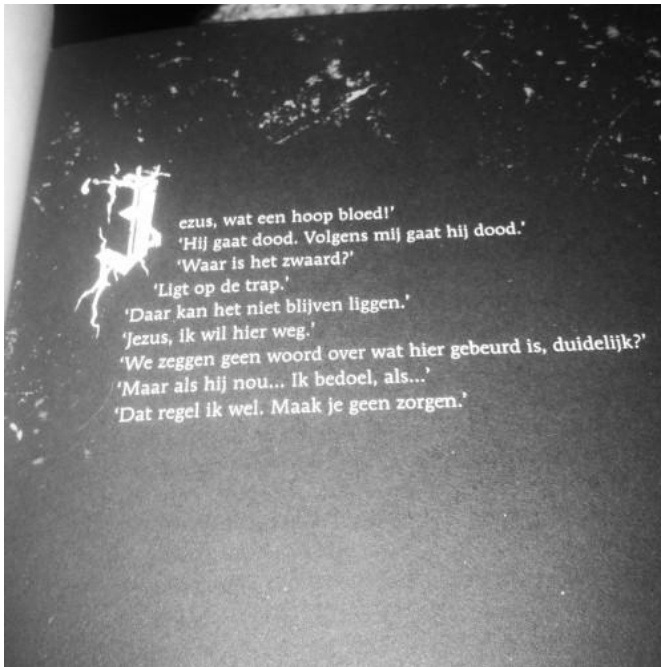
Het verhaal bouwt zich super op, met grote persoonlijke ontwikkelingen, frustratie en waanbeelden, dat je maar één ding wilt. Doorlezen! Wat steekt er achter de vreemde gebeurtenissen, welke waarheid schuilt er achter de bizarre wendingen? Pas op het laatste moment beginnen langzaam de oorzaken op hun plek te vallen, beginnen de kwartjes te vallen.

Dat het verhaal zich in Duitsland afspeelt, een wereld hier ver vandaan, vol mythen en sagen, verhoogt voor ons Nederlanders de spanning zelfs nog meer!

<http://coolesuggesties.nl/recensie-saeculum-ursula-poznanski>

- Het oude volksverhaal of de legende over de twee broers speelt een belangrijke rol in het boek. Ken je zelf nog legendes? Je kan de link leggen met de film *Urban Legend*.

Lay-out

Niet enkel het verhaal is spannend opgebouwd, maar ook het boek zelf. Om de zoveel pagina's zit er een zwarte bladzijde tussen zoals op bovenstaande foto. Daarop staat alleen een vage dialoog die behoorlijk wat vragen opwekt.

- Vind je dat deze zwarte bladzijden een meerwaarde bieden? Waarom wel/waarom niet?

KJV 2013-2014 (GROEP 6)

Split / Swati Avasthi

(door Celien Herremans en Louise-Marie Molderez)

Auteursinfo

Swati Avasthi is geboren in India in 1971. Swati is begonnen met het schrijven van fictie op haar vijfde. Ze begon met kleine verhaaltjes. Vandaag woont ze in Twin Cities, Minnesota, met haar twee kleine kinderen en haar man. Ook heeft ze twee grote honden. Haar tweede boek *Chasing shadows* komt volgende maand uit in Korea.

 www.swatiavasthi.com

Kort samengevat:

Jace is het hoofdpersonage. Hij en Christian zijn opgegroeid in een gezin waar de spanning altijd te snijden is. Hun vader – een beroemd rechter – mishandelde hun moeder en waar de jongens vingen de klappen zoveel mogelijk op. Christian is op zijn zeventiende weggelopen. Jace, nu zestien, heeft eindelijk het onmogelijke gedaan: hij heeft zijn vader teruggeslagen en is het huis uit gezet. Daarna gaat hij naar zijn broer om onderdak vragen. Nu begint het pas: hij moet liegen en bedriegen om bij zijn broer te kunnen blijven.

Onderwerpen voor discussie

- De twee broers maken hetzelfde mee, maar reageren er elk op een andere manier op. Christian vlucht, Jace vecht. Op wie lijk jij het meest? Waarom denk je dat? Hoe zou jij reageren?
- Wie zijn de andere personages, behalve de twee broers? Wat is hun rol in het verhaal?
- Waar en wanneer speelt het verhaal zich af?
- Wat is het hoofdthema van het boek? Hoe zou je in één korte zin het boek omschrijven?
- Wat vind je van de cover van het boek? Zo nee, wat zou je wil aanpassen? Vind je de titel passend? Zo nee, wat zou je zelf een betere titel vinden?
- Ben je het eens met de volgende uitspraken? Waarom wel/niet?
'Het is de schuld van de moeder dat ze mishandeld werd, dus ook haar fout dat de jongens geen gelukkige jeugd gehad hebben.'
'Weglopen was geen goede oplossing voor Christian, hij had beter samen met zijn broer

gevochten.'

- Wat vind je van de schrijfstijl? Was het moeilijk om te lezen? Was alles duidelijk?
- Is het een echt jeugdboek? Hoort het thuis in groep 6?

Opdrachten

Maak kaartjes met op elk kaartje een hoofdstuk. Laat de jongeren een stukje van het hoofdstuk uitbeelden.